

HOE RICHT IK DE
WATERHUISHOUDING
ZO IN, DAT ZOWEL
LANDBOUW
ALS NATUUR
IN EEN GEBIED
OPTIMAAL WORDEN
BEDIEND?

WATERWijzer

HOE GROOT IS DE
DERVING AAN GEWAS
OPBRENGSTEN OF AAN
BIODIVERSITEIT
BIJ EEN NIET-OPTIMALE
WATERHUSHOUDING?

WAT IS HET EFFECT VAN
BEREGENING
MET ZOUT(ER) WATER OP
GEWASOPBRENGSTEN?

WELKE GEBIEDEN ZIJN
WATERHUSHOUDKUNDIG
GEZIEN HET MEEST
GESCHIKT VOOR DE
TEELT VAN BEPAALDE GEWASSEN
(KANSKAARTEN)?

WELKE GEBIEDEN HEBBEN
DE MEESTE POTENTIE VOOR
NATUURONTWIKKELING?
NU, EN IN EEN
TOEKOMSTIG KLIMAAT?

WAT IS DE INVLOED VAN
GRONDWATER
ONTTREKKING
OP GEWASPRODUCTIE?

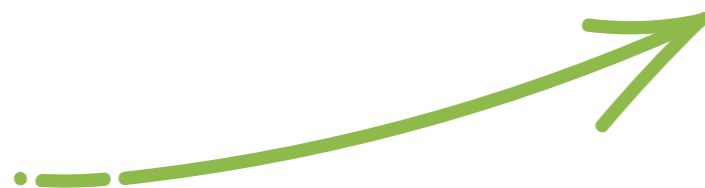
HOE RICHT IK MIJN GEBIED ZO
KLIMAATROBUUST
MOGELIJK IN?

WAT IS DE
INVLOED VAN EEN
EXTREEM
NATTE
OF EXTREEM DROGE
PERIODE OP
GEWASONTWIKKELING
EN GEWASOPBRENGST?

De Waterwijzers wijzen u de weg...

...bij het bepalen van het effect van waterhuishoudkundige veranderingen op landbouw en natuur

...bij het klimaatrobust inrichten van het landelijk gebied

Hoe richt je het regionale waterbeheer optimaal in voor landbouw én natuur? Wat is het effect van te natte, te droge of te zoute hydrologische omstandigheden op gewasopbrengsten en natuurlijke vegetatie? Welke invloed heeft het veranderende klimaat op deze functies, en hoe kunnen we ons daar in het waterbeheer op voorbereiden?

Het zijn vragen waar waterbeheerders iedere dag mee bezig zijn. Vragen die vanwege veranderende weersomstandigheden – zoals een kurkdroge zomer – bovendien steeds prangender worden. Om deze vragen zo goed mogelijk te kunnen beantwoorden, zijn de Waterwijzer Natuur en Waterwijzer Landbouw ontwikkeld.

Beide instrumenten kunnen tegelijk worden ingezet voor een integrale optimalisatie van de waterhuishouding van een gebied, waarvan zowel landbouw als natuur profiteren.

De Waterwijzer Landbouw

Gewassen en de agrarische bedrijfsvoering stellen specifieke eisen aan de waterhuishouding. Maar de hydrologische omstandigheden kunnen natter, droger, zouter of juist minder zout worden. De Waterwijzer Landbouw (WWL) bepaalt het effect van deze veranderingen op de landbouwproductie. De veranderingen kunnen worden veroorzaakt door ander waterbeheer, door herinrichtingsprojecten of (drink)waterwinningen. Maar ook door het veranderende klimaat.

De Waterwijzer Landbouw geeft een reproduceerbare inschatting van het effect van veranderende hydrologische omstandigheden op landbouwkundige opbrengsten, in termen van droogte-, nat- en zoutschade. De Waterwijzer Landbouw kan op twee manieren worden toegepast. Om te beginnen snel en eenvoudig, aan de hand van een WWL-tabel. Daarnaast kunnen gebruikers met het instrument meer complexe maatwerkberekeningen uitvoeren.

De Waterwijzer Natuur

De Waterwijzer Natuur (WWN) is een methode waarmee gebruikers schade aan de natuur kunnen vaststellen als gevolg van ingrepen in de waterhuishouding en door klimaatverandering. De WWN helpt bovendien bij het zoeken naar hydrologische maatregelen waarbij de natuur het best gedijt.

De Waterwijzer Natuur maakt gebruik van het geactualiseerde Waternoodinstrumentarium voor het toetsen van de haalbaarheid van bestaande natuurdoelen. Het klimaatrobuste model PROBE wordt gebruikt voor het voorspellen van natuurpotenties bij uiteenlopende hydrologische omstandigheden.

Uit standplaatsfactoren voor droogtestress, zuurstofstress, voedselrijkdom en zuurgraad berekent de Waterwijzer Natuur vlakdekkend de kansrijkdom van vegetatietypen. Ook genereert de WWN een kaart met de natuurwaarde die deze typen vertegenwoordigen. Alles is bijeengebracht in een gebruiksvriendelijke schil.

Meer weten?
Ga naar www.waterwijzer.nl

Voor specifieke vragen kunt u contact opnemen nemen met:

Algemeen
Rob Ruijtenberg (ruijtenberg@stowa.nl)

Waterwijzer Natuur:
Edu Dorland (edu.dorland@kwrwater.nl)
Hans Kros (hans.kros@wur.nl)

Waterwijzer Landbouw:
Mirjam Hack (mirjam.hack@wur.nl)
Ruud Bartholomeus (ruud.bartholomeus@kwrwater.nl)

WWW.WATERWIJZER.NL